

druga se je sicer tudi spekla, vendar ne tako hudo in nevarno, ker se je še mogla sama k svojcem v Prevale podati. Hlapec, ki je bil priskočil jih gasit, je tudi ves ožgan. Cent prediva je zgorelo, druge škode ni, bil bi pa lahko tudi farovž zgorel ter potem celi trg Velenje v nevarnosti, ker so kozolci z slamo kriti in blizu biš. Gledé bližajočih se volitev so hude skrivne in očitne agitacije tukaj. Nekateri so za dr. Šuca, drugi za Schmidta, še drugi, in sicer prav veliko, pa za že bivšega poslanca g. Raka v Velenju. Zmaga enega in drugega bo silno težka, ker Šoštanj ima 24, Slovenjegradec 25 in Mahrenberg 26 glasov pri volitvi za oddati, toraj lahko skoraj vsak kandidat na enako veliko glasov računai; tudi imajo vsi 3 kandidati radi njih socialnega položaja veliko vpliva na volilce. — Za božične praznike so bili napravili v Velenju šolarjem božično drevo (Christbaum), pri katerej priložnosti so prav veliko revnih z obleko obdarili, druge pa z „bomboni“ razveselili. Tukajšnji turkoljubi že trepetajo pred Rusi in jočejo: kako sila trd, težak in njih jeziku neprimeren je ruski jezik. To so merkelce!

Iz Celja. (Iz celjske ječe) so pretečeni teden 3 jetniki zbežali; eden je bil obsojen na 7, drugi na 2 $\frac{1}{2}$ leta; tretji bi bil imel priti še le pred porotnike. Z vetrihom so si odprli po noči svoje sobe, otvorili še več drugih zapornic ter vabili tovarše, naj jo z njimi pobrišejo; toda nikogar niso privabili; vsi so ostali rajše v zavodu, kjer so s vsemi rečmi dobro preskrbljeni in se marsikomu še nikdar tako dobro godilo ni, kakor zdaj. Žandarji jih do zdaj še niso zasledili.

Iz Radislavec pri Malejnedelji. Nastopili smo leto, katerega v megleni plajšč zavita bodočnost utegne imeti za Slovanstvo in posebej za nas štaj. Slovence še posebnih nasledkov. Zakaj vse kaže, da bomo brž v začetku tega leta imeli volitve v štaj. deželni zbor. Nemškutarji in njih kandidati že sedaj skrivoma in očitno delujejo zato; 23. dec. imel je biti pri sv. Križu zopet njih volilen shod, — kateri pa je, kakor sem slišal, ostal popolnem na cedilu. Dasiravno je gg. Hempelov, Špirkov itd. namen tukaj spodletel, se je vendar čuditi, kako so ti ljudje od najmanjšega do največjega nemškutarja povsod, že celó v Ormuškem okraju, vse poiskali. Nek župan, V. R. iz občine P. fare sv. Tomaža, je že 21. dec. naše Nedeljščane prosil, naj gredo z njim na imenovani shod pri sv. Križu. Rekel je, da on dobi za to 50 fl. ter je obljubil, našim, kdor gre z njim, vsakemu 3 fl. plačati. Res lepa novoletnica! Koliko je vse obetal mož, da nam priporoči te gornje-radgonjske odrešnike, je res čudno; veruje mu pa le popolen nevednež. Pravi: vsi troški se bodo znižali in vse postave tako predrugečile, da bodo kmetje naenkrat v vrsti plemenitašev, ako si izberemo te ljudi, ki imajo v nemškem Gradcu tako velik vpliv? No, res lepe toda prav prazne so te obljube.

Nam se sicer ni treba bati, da z narodnim

kandidatom ne zmagamo; vendar kandidata nam je treba hitrej ko mogoče postaviti. Vsaj jih imamo na izbiro n. pr. g. Kukoveca ali dr. Geršaka v Ormužu ali svojega rojaka g. Žiteka, profesorja v Ptuj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Razpis novih volitev za deželne zборе je blizu, naši nemčurski nasprotniki v ustavoverskem taboru se pripravljajo povsod, pripravljajmo se tudi Slovenci! — Sedanji ustavovni minister Depretis je novo leto pričel z namenjemanjem novih državnih dolgov, za katere bomo davkeplačileci obresti plačevali, nekaj v zlatu, nekaj v bankovcih; začel je namreč izdajati za 13 milijonov zlate rente ali državnih dolžnih pisem z obresti v zlatu in 15 milijonov papirne rente z obresti v papirju, t. j. 28 milijonov, katerih potrebuje za prve 3 mesece; do sedaj je ta minister izdal za 120 milijonov zlate rente. Par let še bo menda šlo z narejanjem novih dolgov, toda kaj bo potem? — Finančnega ministra tovariš, g. Stremajer, je pa v leta dnevih iz Kranjskega predstavil 4 slovenske profesorje v druge dežele, ta teden g. Wiesthaler-ja; ti Slovenci bi bili gotovo vsi radi slovenski kruh jeli na slovenskih tleh, toda iz Dienstesrückichten“ t. j. službenskih oziror morali so iti iz svoje slovenske domovine. G. Wiesthaler je, kakor profesor Glaser, tiha duša in bil zadnjič odbornik ljubljanske čitalnice. — Sila kola lomi in potrebi po slovenščine zmognih učiteljcah bo, kakor „Graz. Zeit.“ pravi, vstreženo, ker je v graškem pripravnišču za učiteljice slovenščina postala zapovedan predmet. — Velika sila tare sedaj razne rokodelce, ker je v dobi liberalne obrtnijske svobode preveč mojstrov in pomočnikov (gselov) zraven številnih fabrik itd., tako da zmanjkujе vsem dela in zaslužka. Samo na Dunaju štejejo sedaj brez dela 2000 mizarjev, 1200 ključarjev, 2000 krojačev, 200—300 barvarjev, 800 do 900 pekov; tudi krémarmjer se huda godi! Prej ni bilo tako; rokodelstvo je imelo „zlato dno“ — goldenen Boden — sedaj ni nobenega dna, ampak rastoča siromaščina. To pa ni samo pri nas tako, ampak po vsej Evropi, kder vladarijo liberalci. — Naš in ogerski državni zbor sta zopet začela zborovati in na novi nagodbi delovati. — Na Tirolskem je bilo v Gries-u tamošnje kat. pol. društvo od vladinega komisarja razdruženo, ker je pri zboru 6. t. m. grof Schaffgotsch govoril o „freimaurerskih“ šolah. — Hrvatje ne pošljejo ničesar v Pariz na svetovno razstavo, ker je ogersko ministerstvo tirjalo, naj se vsem brvatskim pridelkom nastavijo magjarska imena. Hrvati imajo to za oholo razžaljenje svoje slovanske narodnosti.

Vnanje države. Ruska vlada izdaja od srede novembra l. 1876. do sedaj vsaki den več kakor 2 milijona rubljev, t. j. 3 milijone goldinarjev,

ljudi pa je palo ali zbolelo blizu 90.000. Pri takih žrtvah se more misliti, da bodo tudi Turki morali veliko žrtvovati, če bodo hotli dobiti mir. Da bi ti že radi sklenoli mir, to se jim že močno vidi, toda angleško cincanje jim ne da priti do odločbe; zadnji čas je celó slišati bilo, da skušajo Angleži z Rusi pogoditi se, kako bi se Turčija razkosala; sploh kramarski Angleži še sami prav ne vedó, česa bi se naj poprijeli. — V novem nemškem cesarstvu še vedno preganjajo katoličane, ob enem pa že celó Bismarka strašijo popolnem neverni demokrati ali nemaniči, katerih število močno narašča ter žugajo, kedar dobijo večino poslancev, ves sedanji, zlasti liberalni red, v državi podreti in raznesti; siromašni demokrati so sinovi bogatih liberalcev, najhujši sovražniki svojih očetov, nova vrsta republikancev in početnikov revolucije; liberalci so Boga vsaj na pol odpravili, demokrati ga hočejo popolnem zatreti in ustvariti nov red celó brez Boga in vere. Število takih ljudi raste grozno hitro po vseh od liberalizma trdnej veri v Boga izneverjenih deželah in narodih. — Italijanski kralj Viktor Emanuel je včeraj 9. jan. umrl, tako tudi jegov najboljši general Lamarmora; prvi v Rimu, drugi v Florenciji. Sv. oče Pij IX. pa so zopet zdravi. Angleški državni zbor je sklican na 17. jan. ter bo odločil, kaj bo Angleška storila gledé turške vojske. Belgradski dijaki so rovali zoper vojsko z Turkom tako, da je vojni minister vse 19letne nepokojneže na bojišče poslal in pod puško potisnil. — Iz Jeruzalema se poroča, da v tamošnjih deželah ni nobenih čvrstih moških več, vse je moralo v boj, ostale so samo žene, otroci in starci, turška sila je toliko kakor uničena; nima se več za čim zdatno braniti. Kristijane so hotli sicer posiliti med vojake; ti se pa tega vspešno branijo in pravijo: prej nismo smeli nositi orožja, sedaj ga pa nečemo, branite se Turki, kakor se morete!

Vojska za svobodo turških kristijanov.

Dva ruska generala sta že prodrla čez Balkan, slavni Gurko in viteški Skobeljev, ter tiščita sedaj Turke proti Tatarbazarčiku in Filipopolnu. Do 21. dec. je Gurko od Plevne prejemal pomoči, potem pa do 24. dec. izsekati dal čez Balkan novo pot; po tej je 25.—26. dec. potreboval 24 ur, da je z vojsko prišel 4 ure daleč v Čurjan unkray Balkana, tukaj je do 30. dec. zbiral svoje junake, potem 31. dec. Turke zgrabil pri Teškisi, jih premagal in razgнал: ene proti Zlatici, druge proti Sofiji; 2. jan. je general Veljaminov pred Sofijo 12 bataljonov Turkov pretepel, da je 1000 mrtvih obležalo in 3. dec. so Rusi veseli vhod obhajali v Sofijo, ki spada med največja turška mesta, šteje 45.000 prebivalcev in je od l. 1382. tedaj celih 496 let v turški oblasti. Od Sofije so Rusi brž odposlali krdelo Srbom proti, ki so prišli do Trna in Breznika, drugo rusko krdelo je šlo proti jugu do Dubnice; glavna moč je pa krenola proti izhodu in je že roko podala pri Kaloferju generalu Sko-

beljevu, ki je čez Trojan prekoračil Balkan. Vojna cesarjevičeva je veliko trpela vsled silnega krivca, ki je vse steze zametal in cele oddelke v sneg pokopal, vkljub temu se bliža Razgradu in Šumli ter skuša z Cimermanom združiti se. Donav je premrznil pri Galacu, led drži najtežiše vozove; general Radecki se pripravlja na prelaz Balkana skoz Šipko; Srbi so zaseli skoro vse turško Srbijo in bodo brž, ko dobijo Niš, vzeli tudi Staro-Srbijo z Prizrenom, nekdanjim stolnim mestom srbskih carjev. Črnogorci so iz Bara spustili 280 avstrijskih ljudi, ki so se z Turki vred v barski grad zaprli, grad še se pa vedno brani; mesto je pogorelo. Erzerum je popolnem obkoljen od Rusov. Turki so na mesto Sulejmana postavili Reuf-pašo za glavnega poveljnika in mu naložili, naj brani Adrianopol. V ta namen je od vojne pri Ruščuku itd. pozval 40.000 mož nad Carigrad v Adrianopol; ostalim je pa ukazal zapreti se v Ruščuk, Šumlo, Silistrijo, Razgrad, in braniti, dokler bo le mogoče!

Za poduk in kratek čas.

Nove črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

II. Hitro potem, ko je Osman-paša svojo sabljo oddal ruskemu generalu Ganeckiju, ga obkoli 50 kozakov in žene proti Plevni, ki je že od 9. ure predpoldnem bila v oblasti ruskih in rumunskih vojakov. Sedaj se pa vzdigne silno hurrá, hurrá, hurra-klicanje. Veliki knez Nikola je od junaških grenadirjev, kojim se je bil hodil zahvaljevat za njihovo hrabrost, z katero so turški napad odbili, prihajal čez Vidski most. Kmalu je z rumunskim knezom Karolom na strani Osmanovemu vozu. Nekoliko trenutkov so se trije vojskovodje začudeni gledali, potem je pa veliki knez Nikola roko podal Osmanu in mu čestital za junaštvo, katero je svetu pokazal z svojim branjenjem Plevne; isto tako je storil tudi knez Karol. Osman se nekoliko iz voza vzdigne, spregovori nekaj turških besedi proti Nikoli, Karola pa pomeri z srditim pogledom in se spusti pobit in žalosten v voz nazaj. Bil je zavil v žiren in moder plašč, na glavi je imel rudeč „fes“. Osman je precej visoke in krepke postave in sedaj 42 let star. Lice mu je pravilno moško, nos po rimskem ponosno skrivljen, črne oči so bistre in prebodljive, črna brada kratko pristrižena in okrožena. Kozaki so ga potem odpeljali v Plevno. Ruski car se je med tem v Tučenici mudil in čakal na izid tako zgodaj pričete odločilne borbe z Osmanom. Kmalu po 1. uri popoldne jaha na zasopljem konju naglo kakor da bi ga veter nesel od Plevne proti Tučenici mlad oficir carskih ulanov ter od daleč zaklikne: Plevna je tvoja, Osman in njegova vojska tvoji jetniki, slavni car! Ta se vzdigne rekoč: „Hvala Bogu, toda vojske še ni konec,“ potem se pa brž poda pešice proti Plevni